

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 31946/2023
07.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници малолетне АА и малолетног ББ, обоје из ..., чији је законски заступник отац, ВВ из ..., чији је пуномоћник Иван Миленовић адвокат из ..., против тужене ГГ из ..., ради измене одлуке о висини издржавања, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 377/22 од 14.10.2022. године, у седници одржаној 07.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 377/22 од 14.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П2 383/21 од 26.01.2022. године ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужилаца и обавезана је тужена да на име свог доприноса за издржавање малолетне АА из ... плаћа месечно износ од 3.000,00 динара од 1. до 5. у месецу за текући месец и то преко законског заступника малолетне деце оца ВВ почев од 10.11.2020. године као дана подношења тужбе па убудуће док за то постоје законски разлози или док пресуда у овом делу не буде промењена и укинута на рачун оца и законског заступника ВВ из ... бр: ...-...-... „... Bank“ а.д. ..., с тим што је заостале рате на име издржавања деце дужан да исплати одједном. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца малолетног ББ чији је законски заступник отац ВВ и обавезана тужена да на име свог доприноса за издржавање малолетног ББ из ... плаћа месечно износ од 3.000,00 динара од 1. до 5. у месецу за текући месец и то преко законског заступника малолетне деце оца ВВ почев од 10.11.2020. године као дана подношења тужбе па убудуће док за то постоје законски разлози или док пресуда у овом делу не буде промењена и укинута на рачун оца и законског заступника ВВ из ... бр: ...-...-... „... Bank“ а.д. ..., с тим што је заостале рате на име издржавања деце

дужна да исплати одједном. Ставом трећим изреке одбачена је тужба (погрешно наведено тужбени захтев) тужиоца којим је тражио да се одреди модел виђања малолетног ББ из ... са мајком ГГ и то сваки други викенд у месецу 1. и 3. у месецу почев од петка у 22 сата до недеље у 17 часова, на дан крсне славе мајке и детета, првих 10 дана у току фебруара, првих 10 дана у току јула месеца у непрекидном трајању, за сваку другу Нову годину, Божић и Ускрс, рођендан детета с тим што је обавеза малолетног детета да омогући мајци да буде са дететом и ван датог модела, уз претходни договор странака као ни дозвољен јер је о истом захтеву донета правноснажна и извршна пресуда. Ставом четвртим изреке констатовано је да се овом пресудом мења пресуда Основног суда у Параћину П2 10/20 од 13.02.2020. године у ставу трећем као и пресуда истог суда П2 271/20 од 14.09.2020. године исправљена решењем П2 271/20 од 16.10.2020. године у ставу трећем изреке пресуде. Ставом петим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Допунском пресудом Основног суда у Параћину П2 283/21 од 25.07.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је део тужбеног захтева тужиле малолетне АА из ... којим је тражила да суд обавезе тужену да на име доприноса у издржавању малолетне АА плаћа преко досуђеног износа од 3.000,00 динара, износ од још 4.500,00 динара од 1. до 5. у месецу за текући месец и то преко законског заступника малолетне деце оца ВВ почев од 10.11.2020. године као дана подношења тужбе па убудуће док за то постоје законски разлози као неоснована. Ставом другим изреке одбијен је део тужбеног захтева тужиоца малолетног ББ из ..., којим је тражио да суд обавезе тужену да тужиоцу на име доприноса у издржавању малолетног ББ плаћа преко досуђеног износа од 3.000,00 динара износ од још 3.500,00 динара од 1. до 5. у месецу за текући месец и то преко законског заступника малолетне деце оца ВВ почев од 10.11.2020. године као дана подношења тужбе па убудуће док за то постоје законски разлози, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 377/22 од 14.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца изјављена против допунске пресуде Основног суда у Параћину П2 283/21 од 25.07.2022. године и потврђена је допунска пресуда. Ставом другим изреке одбачена је као недозвољена жалба тужилаца изјављена против пресуде Основног суда у Параћину П2 283/21 од 26.01.2022. године у односу на став први, други и четврти изреке пресуде. Ставом трећим изреке потврђено је решење о трошковима поступка садржано у ставу пет изреке пресуде Основног суда у Параћину П2 283/21 од 26.01.2022. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, из свих законских разлога због којих се ревизија може изјавити.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП у вези са чланом 208. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...10/23) и нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП који су законом (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП) прописани као разлог за овај правни лек.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Параћину П2 10/20 од 13.02.2020. године и П2 271/20 од 14.09.2020. године, која је исправљена решењем истог суда од 16.10.2020. године, измењена је претходна одлука Основног суда у Параћину П2 125/18 од 26.04.2018. године којим пресудама је родитељско право над малолетном децом парничних странака која су првобитном одлуком суда била поверена мајци ГГ, родитељско право над малолетном децом одлукама чија измена је тражена поверена су оцу ВВ из По овим претходним одлукама тужена је обавезана да плаћа на име доприноса за издржавање износ од по 1.000,00 динара за издржавање малолетне АА и износ од по 1.000,00 динара месечно на име издржавања малолетног ББ. Малолетна АА је рођена ... године, иде у средњу школу - ..., од 2020. године више времена проводи код оца, а од када је добио пресуду о старатељству, он у потпуности брине о њој. АА је здраво дете, има стоматолошке проблеме, носи протезу чија је цена 43.000,00 динара, није на специјалном режиму исхране због протезе и према изјави оца, њене потребе износе 15.000,00 динара месечно. Малолетни ББ је рођен ... године, има исти здравствени проблем као и његова сестра, али још увек не носи протезу. За храну, средства за хигијену, гардеробу, прибор за школу и ваншколске активности, просечно у току месеца се издвоји око 13.000,00 динара. Тужена је рођена ... године, вештачењем је утврђено да има умањену општу радну способност од 25 %, што конкретно значи да може да пронађе посао посредством НСЗ уз преквалификацију или доквалификацију, и то послове под општим условима са нижим степеном квалификације, а што подразумева обављање једноставних административних послова, послова у народној радности, послове сортирања производа, мануелне послове без ограничења. Према решењу НСЗ филијала Јагодина од 03.07.2018. године, утврђено је да тужена има статус особе са инвалидитетом, да није у радном односу, нема редовна месечна новчана примања, прима социјалну помоћ од 8.600,00 динара од стране Центра за социјални рад из Параћина. Законски заступник малолетних тужилаца је рођен ... године, од доношења претходних одлука, чија се измена о издржавању тражи, промениле су се околности јер је законски заступник малолетне деце у другој заједници добио још једно дете и то малолетну ДД која је рођена ... године, те исти има обавезу издржавања и тог малолетног детета. Засновао је нову ванбрачну заједницу након развода са туженом, живи у кући која је у породичном власништву и има око 100 м2 стамбеног простора. Законски заступник тужилаца негира било какве здравствене тегобе, по занимању је ..., обавља послове ... у ... радионици у ... и остварује редовне приходе.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су оценили да су стекли услови за делимичну измену одлуке о издржавању тужилаца, делимичним повећањем доприноса за издржавање, па имајући у виду њихове потребе, могућности тужене, као и све околности прописане чланом 160. Породичног закона, оценили су да тужена треба да на име доприноса за издржавање малолетне деце плаћа месечно по 3.000,00 динара, док тужбени захтев преко досуђеног а до траженог износа одбили, као превисоко опредељен.

Правилно су нижестепени судови закључили да су се од доношења претходне судске одлуке измениле околности које, у смислу члана 164. Породичног закона, оправдавају измену висине досуђеног издржавања, те да је тужена у могућности да доприноси издржавању малолетних тужилаца у досуђеном износу. Стога су нижестепени судови у овом спору, по налажењу Врховног суда, правилно применили материјално право.

Према одредби члана 160. Породичног закона издржавање се одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања уз вођење рачуна о минималној суми издржавања (накнади за храњенике односно лица на породичном смештају који периодично утврђује надлежно министарство). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности од значаја за одређивање издржавања, док могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, личних потреба, обавеза да издржава друга лица те других околности од значаја за одређивање издржавања.

Супротно ревизијским наводима, како то правилно налазе и нижестепени судови, у конкретном случају, имајући у виду чињеницу да је вештачењем утврђено да тужена има умањену општу радну способност од 25 % те да као таква има статус особе са инвалидитетом, да прима социјалну помоћ од надлежног Центра за социјални рад у износу од 8.600,00 динара, да није у радном односу и за сада нема редовна месечна новчана примања, Врховни суд, узимајући у обзир напред наведене потребе малолетних тужилаца, сматра да тужена с обзиром на специфичну ситуацију у којој се тренутно налази, може и треба да доприноси издржавању малолетних тужилаца у износу од по 3.000,00 динара месечно. Одредбом члана 27. Конвенције о правима детета прописано је да свако дете има право на животни стандард примерен физичком, менталном, духовном и моралном друштвеном развоју детета, с тим што родитељи имају првенствену одговорност у оквиру својих способности и финансијских могућности да обезбеде животне услове за развој детета. Досуђеним износом издржавања, уз финансијски допринос оца обезбеђује се за сада, задовољење животних потреба деце и представља довољан износ за задовољење животних потреба деце тог узраста, с тим да оцу деце, као допринос у издржавању се урачунава и свакодневна брига и рад у подизању и васпитавању малолетне деце која су му поверена на самостално вршење родитељског права. Имајући у виду специфичне здравствене околности на страни тужене, те њену искрену жељу, потребу и ангажовање на проналажењу послова које је у могућности да ради да би допринела издржавању своје малолетне деце, правилна је одлука нижестепених судова у погледу висине издржавања тужене у односу на своју малолетну децу – тужиоце. Код наведеног, а по оцени Врховног суда, ревизијом се неосновано оспорава правилност примењеног материјалног права.

Осталим ревизијским наводима тужилаца оспорава се чињенично стање које исти сматрају битним, а које по њиховом мишљењу није правилно и потпуно утврђено у спроведеном поступку. Наводи ревизије којима се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање не могу бити дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП, ни изузетком да се у смислу члана 403. став 2. овог закона ради о ревизији изјављеној у породичном спору за издржавање.

На основу изнетог применом члана 414. ЗПП Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**